

Америка», «НАТО», «Діаспора» та ін. Також зазначалося, що найбільш представницьким блоком пов'язаних рубрик можна виокремити предметні довідки, котрі репрезентують персоналії, інформацію про авторів документів та історичних діячів.

Особливості встановлення тематичних зв'язків для предметних довідок про персоналії розглянула молодший науковий співробітник НБУВ **О. І. Вошенко**. Обравши для прикладу предметну довідку «Рудницький Ярослав-Богдан Антонович», вона показала, що організація документів у електронній бібліотеці «Україніка» через зв'язки між предметними рубриками об'єктивно відображає діяльність українського канадського славіста, мовознавця, наукового і громадського діяча, літературознавця та фольклориста.

Розвиток технологій віртуальної і розширеної реальності (VR і AR) став темою виступу молодшого наукового співробітника НБУВ **О. А. Ясіньскої**. Охарактеризувавши новітні технології, які дають змогу користувачам відчутти поєднання цифрового і фізичного світів, доповідачка наголосила на відмінностях гаджетів та можливостях їх використання в освіті, мистецтві, у сфері розваг. Основну увагу було приділено прикладам упровадження VR і AR у бібліотечній діяльності в різних країнах. Акцентовувалася увага на поєднанні доповненої реальності та книговидання, а саме на виданні книг, що мають мобільні додатки, QR-коди, тощо. Йшлося про основні вимоги до впровадження VR та AR у роботу сучасних бібліотек.

Значення цифрового ідентифікатора DOI як унікального гіперпосилання для прямого зв'язку з публікацією розкрила молодший науковий співробітник НБУВ **Л. Г. Кудименко**. Актуальність питання зумовлена тим, що наявність ідентифікаторів стає необхідною умовою для включення видання до міжнародних наукометричних баз, таких як Scopus та Web of Science. Доповідачка охарактеризувала діяльність агентств «Укрінформнаука» і CrossRef, виокремила вимоги до періодичних та книжкових видань, необхідні для отримання DOI. Було позитивно оцінено рух в Україні до створення власного відкритого індексу наукового цитування – Open Ukrainian Citation Index (OUCI), що дасть змогу відстежувати публікаційну активність та цитованість українських науковців, видань, установ. Л. Г. Кудименко відзначила, що всі наукові періодичні видання НБУВ перебувають у процесі отримання цифрових ідентифікаторів DOI для статей та списків пристатейної літератури, а 14 наукових монографій, що вийшли друком у НБУВ, вже мають цифровий ідентифікатор DOI.

Питання міжнародних ідентифікаторів в авторитетній роботі порушила молодший науковий співробітник НБУВ **Т. Ю. Власова**. Вона зауважила, що використання міжнарод-

них ідентифікаторів наближає авторитетний контроль до вимог нормативного контролю у вебсередовищі та уможлиблює продовження пошуку у каталогах інших бібліотек світу. Дослідниця, відзначивши наявність у структурі авторитетного запису НБУВ традиційних «авторитетних полів» на імена/назви осіб/організацій, а також міжнародних ідентифікаторів пошукових систем ISNI, VIAF, WorldCat, детально охарактеризувала вказані ідентифікатори, розкрила їх специфіку та значення для авторитетного й нормативного контролю. Перспективною технологією організації доступності та зв'язків даних у вебсередовищі, наголосила Т. Ю. Власова, сьогодні є впровадження однієї з ключових технологій Семантичного Вебу – принципів пов'язаних даних (Linked Data). Було виокремлено особливості та переваги технології пов'язаних даних під час створення міжнародного бібліотечного сервісу VIAF (Віртуального міжнародного авторитетного файла), який забезпечує бібліотечну спільноту та інформаційні агентства широким і зручним доступом до основних світових авторитетних файлів імен/найменувань.

Порівняльній характеристиці інформаційно-пошукових систем національних бібліотек присвятила свій виступ науковий співробітник НБУВ **С. В. Галицька**. Було розглянуто засоби тематичного пошуку за бібліотечною класифікацією в електронних каталогах національних бібліотек Чеської республіки, Німеччини, Японії, Іспанії, Італії. На переконання доповідачки, висока ефективність використання бібліотечних фондів, отримання максимально повного і точного результату забезпечуються завдяки використанню національними бібліотеками класифікаційних ієрархій під час багатаспектного інформаційного пошуку, комплексному застосуванню всіх пошукових засобів, які доповнюють один одного, та введенню обмежень за деякими ознаками документів.

Підсумовуючи роботу секції, її учасники визначили, що для наукових бібліотек актуальними є: участь у вирішенні завдань цифровізації суспільства та розвитку технологій е-науки; використання інтелектуальних технологій при організації електронних бібліотечних ресурсів, тематичних та біографічних зв'язків; упровадження міжнародних ідентифікаторів в авторитетній роботі з метою прискорення входження фахових наукових видань у світову наукову мережу.

Катерина Лобузінна,

доктор наук із соціальних комунікацій,

старший науковий співробітник,

директор Інституту інформаційних технологій НБУВ

Людмила Коновал,

кандидат наук із соціальних комунікацій, зав. відділу НБУВ

Розвиток соціально-інформаційних комунікацій в умовах інформатизації

9 жовтня 2019 р. в рамках роботи Міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні тенденції у цифрову епоху» відбулось засідання секції «Розвиток соціально-інформаційних комунікацій в умовах інформатизації». У її роботі взяли участь провідні фахівці Національної історичної бібліотеки України, Наукової бібліотеки імені М. В. Довнар-Запольського КНЕУ ім. В. Гетьмана, Науково-технічної бібліотеки НАУ, КНУ ім. Т. Шевченка, Національної бібліотеки України для дітей, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. До оприлюднення було заплановано 51 доповідь, детально обговорити вдалося лише 10.

Засідання відкрив заступник генерального директора НБУВ, доктор історичних наук **В. М. Горювий**. Він акцентував увагу на ролі бібліотек як сучасних інформаційно-комунікаційних центрів, покликаних поповнювати соціальні інформаційні бази суспільно значущою інформацією та виступати основними елементами інфраструктури з управління інфоресурсами суспільства. Доповідач відзначив: постійно зростаючий інформаційний масив, що відображає актуальні проблеми сучасності, потребує активізації державної організаційної діяльності в напрямі здійснення акумуляції, систематизації цього ресурсу в провідних інформаційних центрах країни, зокрема

бібліотечних, організації його централізованої обробки, наукового опрацювання академічними науковими установами, відповідними аналітичними структурами держави.

Завідувач відділу НБУВ, доктор політичних наук **М. Б. Закіров** наголосив на значенні вивчення стратегічних комунікацій. На думку вченого, це один із найперспективніших напрямів наукового пошуку, оскільки інформаційний обмін є необхідною і обов'язковою умовою ефективного функціонування суспільства. Зазначалося, що стратегічні комунікації мають на меті створення ефективної системи попередження і протидії деструктивним інформаційним впливам. Подальше наукове осмислення вже накопиченого досвіду розвитку стратегічних комунікацій у світі слугуватиме основою формування вітчизняних теоретичних підходів, сприятиме створенню ефективної системи практичної реалізації стратегічних комунікацій в Україні.

Питанням стратегічних комунікацій у сфері економіки як інформаційно-аналітичним механізмам реалізації найважливіших загальнонаціональних планів, програм і заходів, спрямованих на розвиток економіки, які ініціюються, координуються та регулюються органами державної влади і управління присвятив свою доповідь старший науковий співробітник НБУВ, кандидат економічних наук **С. П. Кулицький**.

Проблеми історичної пам'яті різних соціальних груп, зокрема уразливих стосовно пропагандистських впливів сегментів українського суспільства, що пов'язано із несприйняттям переосмислення історичного минулого, образу свого народу знайшли своє відображення у доповіді директора ФПУ НБУВ, кандидата політичних наук **С. В. Полтавця**.

Старший науковий співробітник НБУВ, кандидат філософських наук **О. А. Аулін** зосередився на актуальних проблемах розвитку міжнародних інформаційних комунікацій, а саме на ролі вітчизняних бібліотечних установ у розбудові українсько-турецьких інформаційних комунікацій у сучасних умовах. Було наголошено на тому, що в разі підвищення рівня системності, комплексності використання інформаційно-бібліотечних ресурсів, а також застосування інноваційних підходів, можна очікувати позитивних результатів, зокрема у сприянні уповноваженим державним органам України в їх діяльності, спрямованій на подальший розвиток й зростання двосторонніх відносин з Туреччиною.

На секції також обговорювалися актуальні питання впровадження в бібліотечну практику інноваційних технологій; інформаційно-аналітичного супроводу реформування наукової сфери; ролі бібліотечного сектора у розвитку міжнародних стратегічних комунікацій, а також різні аспекти діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів національних бібліотек, зокрема електронного інформаційно-аналітичного супроводу регіональних владних та самоврядних структур, діяльності бібліотечного сегмента інтернет-середовища в процесі реалізації культурно-освітніх практик сучасної бібліотеки.

Сучасна бібліотечно-інформаційна термінологія

У засіданні секції «Сучасна бібліотечно-інформаційна термінологія» взяли участь понад 30 представників провідних бібліотек, наукових установ, вищих навчальних закладів України, зокрема: Інституту української мови НАН України, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, Державної науково-технічної бібліотеки України, Національної історичної бібліотеки України, Національної бібліотеки України для дітей, Національної наукової медичної бібліотеки України, Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухом-

Було розглянуто комплекс проблем, пов'язаних з трансформацією комунікаційної діяльності бібліотек у сучасному інформаційному просторі; інформаційно-комунікаційною діяльністю бібліотек у форматі суспільно-державних запитів; особливостями представлення бібліотек у блогосфері та соціальних медіа як дієвих засобів комунікації з користувачем та ін.

Учасники засідання, обговоривши і схваливши загалом Проект рекомендацій до заключного документа конференції, висловили низку пропозицій:

1. Розвиток стратегічних комунікацій в умовах інформаційного протистояння спонукає до вироблення ефективних засобів реагування на акти інформаційної агресії, якого можна досягти за рахунок організації якісного аналізу інформаційних процесів і прогнозування нових загроз, враховуючи особливості процесу комунікації, а саме, своєрідність аудиторії та охоплення відповідної території. Значення бібліотек як суб'єкта системи стратегічних комунікацій можна посилити через ефективне поєднання діяльності щодо введення в суспільний обіг найактуальніших для сучасного розвитку матеріалів з фондів бібліотек і розроблення та запровадження науково-інформаційними центрами інструментарію з налагодження корпоративної взаємодії з органами влади всіх рівнів, громадськими організаціями та засобами масової комунікації.

2. Враховуючи важливу роль аналітичного супроводу стратегічних комунікацій, ініціювати налагодження міжвідомчої взаємодії інформаційних та аналітичних структур, зокрема бібліотечного сектора шляхом запровадження сучасних дієвих комунікаційних механізмів із залученням представників громадськості, експертного середовища для вироблення консенсусного підходу до формування публічної політики на етапах визначення та деталізації суспільної проблеми, обговорення альтернативних рішень її розв'язання, оцінки результативності такого підходу.

3. З огляду на сучасні тенденції суспільної цифровізації, зростаючі потреби користувачів бібліотеки у синтезованих, тематичних, мультимедійних матеріалах, активізувати науковий супровід запровадження онлайн сервісів для обслуговування користувачів бібліотеки.

4. Констатуючи стрімке зростання аудиторії, що користується мобільними пристроями, сприяти створенню системи мобільних бібліотечних послуг, а саме, спеціальної версії сайту, адаптованої для мобільних пристроїв; активізації впровадження в процес бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів QR-кодів, мобільних застосунків для базових операційних систем Android та iOS.

Наталія Іванова,

кандидат історичних наук, зав. відділу НБУВ

Леонід Чуприна,

кандидат наук із соціальних комунікацій, зав. відділу НБУВ

линського, Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Національної музичної академії України, Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Книжкової палати України ім. Івана Федорова, Київського національного університету культури і мистецтв, Науково-технічної бібліотеки Національного авіаційного університету, Наукової бібліотеки Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана.

Інформаційна (комп'ютерна) революція спричинила значні